

Přesto však "Úřad práce" vedl všechno s evidencí a jistý cestující (Reichel) němce zařídil vše tak, že na příklad u Kvařilů byl dohlížitelem sám "šéf", který 5000 Kč měsíčně pobíral.

Fma. Petz dohlížitelem zůstal p. Kovářik, t. č. prokurista a jeden dělník, který pořádek udržoval. Ještě tohoto roku přešli další dělníci do Říše: Hebelka Karel, Havelka Václav, Koupiš Fr., Kučera Vil., Matuška Vlad., Novotný Cyril, Prokop Mat.

V březnu 1942 zmizela u nás dobyteč nemoc u hovčáckého dobytka. Ze podobná epidemie mnoho škod nedělá pro celou obec, není třeba se smiřovati.

Třetí vysočí "Protektorátu" (kdy proti lovisku stálo ještě 37 říšských praporek) bylo letos viděti jen 2 a to na úředních budovách: ve škole a u starosty obce.

Dle toho lze pozorovati, že nálada u nás selice upadla, ne-li ochabla.

Lid si přece jen uvědomil, že jsme Češi, třebaže mnozí spóšilhavali po situaci, jaká se toho roku na slovanské půdě (t. j. s Rusku) odehrávala.

Letní a jarní práce započaly 20 dubna.

Následkem velké zimy, letošní květy začaly až od polovice května.

Dne 1 května 1942 složil p. Tomáš Svěrák z č. 21 jako dlouholetý obecní sluha a kubeník tuto funkci a po dlouhém ujednávání ujal se tohoto p. Václav Matuška č. 77, samozřejmě, že se zvýšeným platem.

Zprávy hospodářské tohoto roku vyzněly ponejvíce po žních, kdy šlo o úrodu a sávu žobýtky, takže hospodářská komise v níž předsedal Josef Sedlák č. 56, měla mnoho práce a důležitě poznamenati, že se také "zachovala".

O žních r. 1942 byla k nám dovezena mlátička na obilí „cesovka“, šla u horního mylníka, kde naši domkáři mohli o pole dovezené obilí hned a rychle vymlátiti.

Vedra tohoto roku dostoupila u nás 45° na slunci a ve stínu 35°.

Teplota potrvala celí 3 měsíce a proto žně byly pohodlné a obilí pěkně suché.

Neobyčejně velké teplo bylo ještě v říjnu 8. 10. 42. a naměřeno 40°; - 9. 10. však se počasí změnilo k úplnému podzimu.

Že nořuty byly roztočivé, lze si pomysleti: za nedodržování dodávek rajce, za opomenutí zatemnění oken a okének, označení vozu červeným odrazovým sklem, jízdou kola, atd. atd..

O toto všechno se nejvíce vyznamenali naši četníci, na něž bude nejmůžnější vzpomínka.

Díváme-li se na celý vývoj události po stránce náboženské, vidíme, že lid navštěvuje více kostel; nebo, je-li u nás více sv. bývá kostel přeplněn a je tudíž sjevné, že už počtu lidí nestačí, ne-li nevyhovuje.

Zdá se však, že lid pod vlivem válečných událostí nehybně se do této svatyně a možná, že i mnozí, kteří se odcizili, chtějí napravit svoje dřívější zanedbávání, ba přímo se obrátili... Proč se tak děje, nelze si vskutku představit!

Rok 1943 :

Po obstojné zimě, když sníh již v únoru smízel, přišlo jaro teplé a poněkud bylo podzim loňského roku suchý, byla půda velice promrzlá a vyschlá, objevily se oziminy ve stavu takovém, jak byly na podzim usklíčeny a tudíž pěkně zelené.

Nedostatek píle následkem suchého podzimu r. 1942 vypudil mnoho dobytka ze chlévů.

Dne 29.1.43. byla naše obec opět vyzvána t. zv. "gestapem", kteří sebrali byt. prokuristy J. F. Kovaříka a hlídače V. Sedláka v továrně Ing. Petz, byli však po 20 hodinách opět propuštěni domů.

Dne 5.2.43. byla u nás prohlídka na obilí, která v nejhrošší očekávání dobře dopadla. x

Dne 8.3.43. byla k nám zahájena autobusová doprava, totiž prodloužení linky ze Sloupa do Němčie. Tento autobusový spoj byl povolán především pro dělnictvo pracující v Brně a v Adamově, což dalo nám mnoho práce a obětavosti.

Lidé při prvním příjezdu vybíhali s domů a s nadšením a nádivem přivítali autobus se značkou Č.M.D..

Když pak bylo více dělníků i do Blauska povoláno, dostala jsme druhý spoj, takže lid se mohl dostat 3x do Brna a zpět za den.

Velké sucho, které tohoto roku hned na jaře panovalo, věstilo, že bude málo sena a pšenin vůbec, neboť po saseti jařin nepršelo, až teprve 25. května přišel první deštěk, který zachránil především oziminy.

25.5. byly odvozeny šen do 45 let, do továren.

Dne 2.6. přišlo po druhé, čímž se uchránily žita, jakož i jařiny.

3 muži invalidé do 65-ti let jen trochu schopní byli nasazeni pro totální válku pro Německo.

16. června t.r. projel naší obcí ministr školství Em. Moravec, ovšem, bez jakýchkoli ovací.

Žně u nás započaly 2 srpna při 45° tepla. Velikost obilí bylo pěkně suché, mlátila "Čepovka" 1 kopy snopi 20 minut. S uspokojením možno konstatovati, že tohoto roku byly žně nejlepší za posledních 20 let.

Byl to rok na zimo úrodný a políště ječmen se v celém našem kraji velice udávil, což lidé na našem horácku nazvali: ječmenné žně.

Zato však brambor a křepky bylo natolik málo, že musely býti k nám dováženy.

Než ukončím tento rok, jest dlužno poznamenati, že z předepsaného kontingentu tvrdého o. bilí 419 q, bylo z naší obce odvezeno 394 q žita a pšenice, což je náš horský kraj skutečně mnoho!

Ačkoli je obce naše přes 600 m^m vysoko položená a proto podnebí je tu velice drsné a studené, kdy větry všeho směru mají volný průchod (viz větrný mlýn) 624 m^m, musíme přisuat pili a usáti našim hospodářům mladé generace, kteří poslední léta si hledí více svých stavovských prací na poli a na lukách a poláště největší péči věnují svým hospodářským pluhům, strojům a všemu nářadí.

Dnes musíme říci, že naše hospodáře je viděti více na poli, než v hospodě -!

Je skutek krárou požívanou přede žněmi, když Bůh dává pohodu, co všechno pracovi =
ty člověk za svou námahu na našich horo =
kých polích může se zřávi skliditi!

Dne 11 listopadu 1943 byl přímo v továrně v
Boskovicích zatčen náš občan Josef Holaváček
a v koncentračním táboře (Kounicovy koleje)
v Brně vězněn.

Jako první žena "učitelka" z naší obce vyšla
sl. Julie Ševčíková z č. 3, absolventka klasi =
kého gymnasia v Brně, ve válečném roku 1943.

Rok 1944:

Začínám-li tento rok s hlediska přírodního,
uvádím, že podzim m. r. byl opět suchý a na
počátku zimy neměli jsme srostatek vody.

Zima nebyla velká a snih nastal až v břez =
nu, čímž se jaro opozdilo o celé 3 týdny.

V stromy počaly kvést až v druhé polovici května
a po zasetí přišly deště až koncem června a pak
se opět ustálilo.

Stravovací listky byly náležitě kontrolovány,
čimž i náš drobný lid byl po všech stránkách
ládně udržován a proti zálecovní (viz rok 1944-48)
dobře vyživován. Všem se dostalo stejného dílu,
takže v mnohých případech se listky vyměňova =
ly, ba dokonce prodávaly. Přesto ale lid byl
nepřejší a zavisitý; naši zemědělci byli nerada =
le tímto v oku dělnictvu.

Bylo jim spíláno a vyhrožováno, že budou po válece řešeni.

Proč si tak stěžovali, nelze ani přímo říci, ale dá-
vámeli se na situaci blíže, musíme se domyslet, že v 6-tém roce války se lidé a všichni dělníci obraceli k hroudě; každý chtěl mít kousek pole, měli kozy, tedy aspoň králíky. Rozuvali, že v do-
bách svých nejděle vydrží a odslavá zemědělec. Proto všichni ti, kteří šli ve polní práci a sed-
láky pohrdali, dnes jsou nenáviděni a je ale. Je sice pravda, že mnohý z polníků se špatně za-
choval vůči dělníkům, ale to buď necháno Bohu samému! Každý přijde na své, i ten pol-
ník.

5. ledna byla tu opět kontrola pro hospodářské
dodávky, která dopadla opět dobře. Chodili obyčej-
ně úředníci z Borkovic a ti si vždycky trochu
toho jídla od nás odnesli a tak podobně "kontro-
lovali" ti úředníci ve všech obcích a tak si ta-
ké pomíchali; proto tyto hospodářské kontroly
vždycky dobře dopadly.

Dne 12. ledna 44 v noci vyhořelo číslo domu 106.
Rudolf Polák. Všechno obilí, jakož i 2 prasata
uhorely; dostalo se mu však takové pomoci a
podpory, že sáhy mohl obytné stavení důkladněji
postavit. Příčina tohoto požáru nebyla a není
znána.

V tomto roce války, jež kolem nás tuř, byly
vešle totálně nasažených žen povolány, resp. odve-
zeny i dívky nar. r. 1924. t. j. 20-ti leté, pro
Růž. sehopně: Chlupová Marie, Zlebelková Marie a
(Kolíková)
Přeráková Marie.

Pod slivem tímto, byly uzavřány sňatky, kterých bylo poslední týden masopustní v naší farnosti 9. Z mystěhovského Výchkovska (viz Drahavskou výst. činu, kde bylo vybráno 9 obcí pro sál. úkony) přibý-
lo k nám asi 10 rodin, které zde našly svůj druhý domov.

Starý rybníček na dolním konci dědiny, mezi čísl. domy 6-57 u silnice, byl tohoto roku odstra-
něn, aby se vyrovnala silnice.

V září t. r. byla vykradena obecní kasačka; šlo hlavně o stravovací listky a tabáčeky, jinak zůstalo vše nedotčeno. Zřejmě tato krádež neby-
la vyšetřována.

Během léta 44 bylo zjištěno, že v našich lesích na "bícu" mezi Němčicemi a Molenburkem se zdržují upr-
chleci, sojní, ne-li partyzáni, kteří se tu přikrývali. i měrou
a výrazu
Obecní hlídačky byly oslabeny a četníci kolem této věci mnoho práce měli; lidé však, zvláště polucei od zá-
padní strany mnoho pecní chleba těmto nezna-
mým mužům sdílevali.

Aby tyto zjevy byly odstraněny, poslal k nám p. okresní hejtman dne 29. 11. šes 100 německých vo-
jáků, aby zastrážili partyzánské hnízdi z lesů od U-
jezda. Zamínka však byla, že tyto vojáci jsou u
nás jako na odpočinku, při čemž káceli v lese dřev.
Ubytování byli v hostincích a někteří v soukromých
domech.

Mnozí z těchto vojáků si tak zvykli, že v některých
bytech byli jako doma a pro tuto "lásku" některých
žen a dívek, (jež z důvodů morálních v této knize
nelze jmenovat) zůstaly dobrým a rozvášným
slastencům jen vzpomínky opovrhující ...

Rok 1945:

V souvislosti událostí válečného napětí, které i u nás jsme tolik čekali, uběhla zima hladce a mírně.

Vojini, když pak po 4 týdnech odcházeli, nesl si téměř každý balíček jako z domu.

Za zmínku stojí, že mezi nimi byl i jistý lékař Pavlovský (rodem Polák), pocházel z Kolína (Rýnskem), velice nábožný katolík, za nímž i jeho mladá žena přijela, bytem byli v č. 32.)

Tento lékař nemocné navštěvoval a v mnohých pří-
padech ho lidé do domu volali, neboť zastupoval tu po 8 týdnů našeho obv. lékaře Šiřavského. Za svou dobrotu zanechal si u nás pěkně vzpo-
mínky.

Podle jejich chování a prohlášení nebyli "nacisté".
Když pak 5. 2. 45. odcházeli, jsou povoláni do bron-
ty, loučili se s našimi lidmi mnohde s pláčem,
jakoby se loučili se svým domovem ...

V úmoru t. r. i u nás stavěli vojini (za pomoci
našich lidí) t. r. silniční záseky, překážky
přes silnici pro případ vojenského útupu, na
něž se vykácelo mnoho silných stromů v blízkém
lese. - Tyto překážky byly postaveny mezi domy
č. 26-41; pak na rozcestí u křiže směrem k Ráj-
ci a 2 směrem ke Gloupu.

Později přišli i Ruští zajatci, kteří jsou ubyto-
váni v sousedních vesnicích, chodili přes naši
vesnici k Valchovu každodenně.

Zelikož naši lidé měli nad těmito polobornými zajatci útrpnost, domluvily se vždy dvě po dvou 2 nebo 4 hospodyně a podávaly jim jídlo a občerstvení.

Když však jednoho dne opět čekaly, aby jim mohly poskytnout ~~střechy~~ "dóšky a guláš", přišli ~~ti~~ zajatci pod ochranou "boáček" a lidé už jim neměli ničeho podatí ---

Toho dne sběhli 3 ruskové a proto ten poplach.

Večer pak za úplné tmy byl dům sá domu vojenskou stráží prohlédán i s polie, psy, ale marně; skryli se v naši obei a druhý den brzy ráno prchli.

Přemlouvali v č. 88 u Fr. Blahy. uličce mezi domy čp. 74-73

Tak lidé náš věrně pracoval a těmito uprchlíky po stránce sociální, jakož i vlastenecké pomáhal.

Nemohu opomenout, abych vynechal; když no večeri jednoho dne jeden ze zajatců vystoupil, aby poděkoval: "Křstaue nám v paměti, že tato horská vesnice měla pro Ruské zajatce tolik citu, že její občani občané dali se nám najisti!"

Občané naši, byť by už sami toho nazbyt neměli, přece sehnali a dali, mnohde z posledního ---

Budiž jim všem, kdož tak s lásky učinili, na tomto místě a v této knize poděkováno, že učinili to pro naše pokrevní bratry Slovany, kteří kladli životy i pro naši vlast!

Bylo a je našim potěšením, když mohu zde započítati, jak s radostí a dyektivostí jsme každý večer o 8³/₄ h. za zábradněnými okny naslouchali u svých příjimačů "Sukotu snětku" naší slávy z Londýna při čemž prozrazují, že mráz nás polil sá hlavy

až k patám, když slyšeli jsme se zahraničí tu krásnou hymnu „Kde domov můj ---“!

Dne 16. 4. 45. přestalo se odevzdávat mléko v plném počtu dodávek a lid už počal přemýšlet a čít každý na svou pést.

Dne 17. 4. 45. byl vyvolán poplach, že německí vojáci sbírají muže a dívky.

Lidé, tou dobou na poli pracující, především muži, rozutekli se do lesů s úmyslem, že jdají se k partyzáni; než však byla to jen smyšlenka, ale lid náš byl takto připraven.

Dne 25. 4. 45. ozvala se hlasitěji bojová fronta a nato druhý den hned přijelo k nám mnoho nákladních aut benzínů, které byly maskovány chvojnou a umístěny v každé ulici a dvořku, což vyvolalo dojem u mnohých občanů, že fronta je tu.

Někteří ulekání hned toho rána naložili nejnutřebnější věci na vozy, na trakaře a odjeli do lesa, kde už před tím měli vykopané kryty. Poněvadž tento chvat byl předčasný a lid se bál v lese stále bydlet, vrátili se po několika dnech nazpět do svých domovů, neboť to byl skutečně nerozvážný čin.

V lese zvaném „na biču“ byli skuteční partyzáni a naši lidé je tam potajmu jidlem a pod. spíselem podporovali. viz Jaroslav Němec hajný, Ladislav Pavloň a Fr. Kakač.

Pokud jsem u těchto partyzáni, musím také prozraditi, že již v r. 1943 byly tyto skupiny letadlem shozeny zbraní a potraviny.

Dále pak směrem k Rájei, v kopych "tu poslední chvíle byli i t. zv. "Vlasovci", kteří již delší dobu podle svého programu na svou pést se pohybovali, nejlepší koně a plné vozy zásob, jako třem tam několik dní tábořili.

Poněvadž měli mnoho věcí, které lid náš post. pádal, jako cukr, tabák, boty, vyměňovali, nebo kupovali zač se jen dalo.

Elektrický proud nešel od 26.4.45..

Protože se fronta včasně blíží, projišdi naši obci se dne v noci mnoho vojska a poněvadž je to směr ustupující, prodávají a vyměňují co kdo přebytečného má...

Dne 1. května 45. šli se podívat Fr. Seclák se svou ženou a dítětem do lesa na svůj přídele. Tam šel křoví a káňk šli naspět, našel Fr. na kraji u Luže 3 muže (asi vojáky); chtěl se podívat na nimi, ale ti ho prostě zastřelili.

— V souvislosti s tím vznikly sletilé domněnky, ale něco ničeho vysvětliti, než jak šhara jeho manželka popsala.

© jeho pohřbu 3.5.45. pádal ještě pěkně snih a pak ještě i mráz chodil.

Dne 4.5.45. provskočily správy, že je právě přimě-
ři, neboť našli jsme letáky, které letadla roz-
hodila i u nás na poli.

otázku zásobovací převzala sama obec; poněvadž stěhna doprava byla ohrožena, musila se každá obec starati sama o sebe.

Dne 7 května byla uzavírací vojenská hodina
9 h. večer; nikdo z vesnice nebyl puštěn.
Nato celou noc projíždělo naší obcí mnoho voj.
aut, dobytka, koní, vozatajei a j..

Lidé už ani nespali. Vojenská auta, která ~~zde~~
zde už dříve místa zaujala, s tovarně byla pro-
jízna: Opravy kulometů, děl a pušek samosebou
věstila, že čekala se tu s naším okoli bojová fronta,
ale ku podivu; z rozkazu vytáhli se všemi vozny
za továrnu na pastvisko, kde všechny věci vyhá-
zeli na hromady.

U sběhli se lidé a potřebné věci si rozebrali (něk-
teří vojini to dovolili), poradnul. kdo co mohl a
pak se hromady ještě polily hořlavinou; pod kaš-
tý už byl hozen ruč. granát, nebo "pauceková
pěst", aby všechno shořelo.

Vojini nebyli tak zlí, asi Rakušané, takže mus-
jí z našich lidí si ještě pomohli.

Nato o poledních hodinách všichni odtažli smě-
rem k Rájei.

Toto stalo se přede dnem všeobecné kapitulace
Němceka dne 8 května.

Ještě pak celou noc jely povozy koňmo i auta a
lidé, zvláště u silnice ani spát nemohli.

8 května byla naše obec svědkem všeobecného
zmatku a ustupu německých vojsk, neboť od ^{vojáků}
Ludikova až po škola naválilo se shousta, kde
krmili koně a suidali; nato přijel na motoru
vojín od Sloupa s rozkazem a hned povozy obd-
tili zpět k Ludikovu. - Zkrátka, byla to smůta,
neboť Rusové a Rumuni byli před Sloupem...

Češci pochali se všim před nimi jak mohli. K večeru 8 května asi o 4 h. nechal starosta vyvěsiti prapory, naše státní vlajky na škole a u sebe, ale přijeli zase tanky a vozy s vojáky, kteří se zuřivosti strhli vlajky na škole a ji s největším zneuctěním zapálili. Nastalo vyslychání se starostou, kdo že mu to dovolil?

Umístili se v příjezděch domů západní strany dědimy, silně vyzbrojeni, čekali na jízku jež měl přijíti od Sloupa.

Starosta, jako i řád. učitel té noci ani doma nespali, neboť "esmani" v doměni, že jsou u nás partyzani, prohlásili, že školu a starosty vyhodí do povětří ... A věru, strach z nich byl; byli to Sudetáci a téměř všichni vyjmenováni "žel. křížem".

Lidci se třásky uslyšely po celou tu dobu a celou noc ani nemali. Než však, byly to poslední chvíle jejich vzdorování ...

Druhého dne ráno, bylo rádiem oznámeno, že Praha je osvobodná a zavaz českých rukou!

Lidé ustrašení čekali hodinu za hodinou, kdy přijde osvobozovací vojsko ...?

"Esmani" ještě ráno "mapirovali" ustupující směr. - Konečně i ti odjeli k Ludíkovu, kde chtěli ještě klást odpor, ale k večeru dočkali jsme kolem 7 h. prvníh výsvědných oddílů, Rumunských a Ruských vojsk od Sloupa. Jejich příjezdu se čekalo u kříže na horkách s prapory a hudbou.

Přijeli však nečekané na autech a na dělách; dostali od lidí jako na přivítanou koldče a trochu občerstvení.

Konečně lidé se shromáždili na horním konci u továrny a s hudbou seřazení celou obcí se konala jakási radostná nálada až na dolní konec, kde do průvodu byli zařazeni partyzáni kteří tento průvod vedli.

(Žel však, i tento průvod byl "trochu" klamný, v němž jsme měli i jednoho Němce)!

Před hostincem u Šloukalek se průvod zastavil, při němž se zvolil výbor zatímci "Výbor Národní" jehož předsedou byl jednomyslně zvolen: Vladimír Škvařil, dále pak členové Adolf Br. Jrlík, Josef Kašpárek č. 70, Kovařík Václav, Kovotný Ant., Šprokál Alois.

Po krátkém proslovu H. Škvařila, že válka je skončena, že máme opět svobodu, svobodnou republiku, že budeme soudit a se mstit, byla proslána "Sláva republice, ať žije prezident Beneš, jakož i maršál Stalin"!

Hudba zahrála opět veřejně naši krásnou hymnu "Kde domov můj...!"

Nastr pak několika slovy odvodnil tento den a všechny dny strádání a utrpení jedou z Ruských partyzáni v ruském jazyce.

Přiz se nám jimily do očí^{vš} pohledu na tento spontánně seřazený průvod, jehož se všichni bez rozdílu sčastnili a v duchu se mnohým ozvala myšlenka: O, kéž by tak zůstalo vždycky!

Je mi mimoděk tu těžce, že mnohých se nemohlo dočkat, když nebylo vzpomínáno našeho občana Jos. Hlaváčka, který prošel utrpením koncentračních táborů!

Na druhý den již měl tento satimní výbor mnoho práce a náš luberník časné ráno dělal "budiček".

Stále nové a nové opatření, především zásobování a kontingentní dodávky musely být společnými.

Přijížděly Rusi, hned zase Rumunští důstojníci a lidé dávali i po kilogramech obilí mouku, aby bylo vyhověno požadavkům ---

10.5.45. přijížděly obci spousty ^{zábrů} trénu, jízdy a motorizovaných vozů rumunů i dobytek, který sebou vojsko hnal, přeložil u nás skody na ozimnicích jakož i na lukách.

V souvislosti s prohlášením satimního představy "Nár. výboru" došlo i na jeho slova a začal se provádět pořádek i u našich fašistů (Vlajkaři).

Nejdříve byl otevřen do Boskovic jejich představa Ant. Blaha, stolař a ostatní členové museli udělati pořádek za továrnou, odkliditi pozůstatky sdělených aut, dále pak odstraniti překážky, záseky u silnice.

Byla to jen jakási morální povinnost, hlediska národního věci naší veřejnosti.

Dne 13.5.45. byla uspořádána děkovná pobožnost: z našeho kostela vyšel velký průvod s hudbou do Sloupa, aby se účastnili modliteb za ukončení války, která se skončila před naší farností, jako "zářákem".

Druhým tragédiem, již jsme byli tento měsíc vědět, byl Vlastimil Blažek, 15-letý učeň, který se zvě-

doslosti si pohrávali s odhozeným granátem (se svým kamarádem Jiřím Mikuláškem, který byl těžce raněn) byl na místě u Kálchova úplně roztrhán.

Vesle kořisti, která po Němcích u nás zůstala, byly i motocykly, šicí stroje, msačí stroje; ještě ale po vyhlášení musily se vrátit, neboť to byl „národní majetek“.

Poněvadž fronta u nás končila, když válka byla likvidována, koupili mnozí asi 20 krav a pochytili 15 koní v subotěném stavu.

Dne 20. 5. 45. konaly se volby „Nár. výboru“ z ple. na a spoleni,

Andrlík Adolf, Svěrák Josef, Kašpárek Fr. ml. Fiala Aug., Mikulášek Fr., Fislík Josef, Sedlák Josef, Havelka Jos., Špokor Jan, Kašpárek Václav, Hebelka Fr., Pavloň Lad., Němec Jarosl., Špokor Alois ml. a Kovařík Václav. (15 členů.)

Dne 27. 5. 45. v neděli, konal se přívod vesnici a hubou, kde u školy se zastavil a jeho výzvau 61-ti let nar. n. presidenta E. Beneše vzpomněli:

Andrlík Ad. a říd. uč. Jaromír Slavík.

Jako dosti učinění být „kuratoria“ mládeže u nás, jeho tendenci (německou jako vedoucí Josef Bejček) směřil na ducha mládeže české.

Věřování jeho slova zvěla jako výmluva někdejšího „kuratoria“, které i v naší obci, bohužel smutnou a nedůstojnou vzpomínku pousehalo...

Dne 29. 5. 45. odešli od nás „partyzáni“, kterých se zde držovalo asi 20 po celé 3 týdny.

Služební stanoviště měli v host. u Novoluhých a v č. 55 se stravovali.

Vedle těchto partyzánů byla stanovená „Národní garda“ z ženochů a mužů, kterým bylo dovoleno ve službě po obci nositi pušky.

30. 5. 45. právě před našim Božím Tělem, vrátil se opět do Němeče Jos. Hlaváček, který byl ještě loni odsouzen na 2 lety. Vrátil se z konce tábora a na jeho vitanou Nár. Výborem zahrála hudba několik pochodů.

Jako vždycky po válce, jest mnoho nových náporů, tak i tentokrát nastalo předsedovi nutná práce.

Nejdříve, čeho bylo zde za potřeby, bylo vystavět telefonní sedeni. Tato akce byla již dříve na programu, ale stala se skutekem letos v červenci r. 1945.

Zemědělská sekce, nebo-li výbor byl tu ustaven rovněž v červenci t. r. a předsedou je Jan Prokop.

© Tom, jak se kdo zachoval za okupace, vyvěsil Nár. výbor (vyhlášku) podle dekretu pana presidenta dne 14. 7. 45. i vyhláška o státní spolehlivosti. Kolem této věci stěho se mnoho debaty, která se točila okolo býv. předsedy hospodářské komise Jos. Sedláka a ponevadž běželo jen o malé přestupky, Nár. výbor tuto nemilou záležitost likvidoval tím, že mu to vše odpustil...

Žně roku tohoto začaly 25 července.

První odrody, jichž se dne 2. 8. 1945 sčítalo 6 ročníků a. jest, za celou skupaci s 38 hektary, vyzněly, že bylo jich odvedeno 33.

"Národní žně", které se u nás v neděli dne 19. 8. prováděly spolu s otevřením nově vybudovaného telefonu za velké účasti této slavnosti, vynesly 33.000 Kčs, čímž se náklad nového telefonního zařízení ke spokojenosti uhradil.

Byla to slavnost Dožínková, která se jako prv- ní po 6-leté přestávce po všech stránkách dobře vydařila.

Změna obecního zastupitelstva, která byla z tak- tnických důvodů učiněna je konečně následovná:

Předseda - Andrlík Adolf za str. komun.,
dále pak členové:

- 1.) Mikulášek Fr., Kašpárek Fr. ml.,
Hlaváček Josef a Fiedler Josef.

za stranu soc. dem.:

- 2.) Škvařil Vlad., Dobidášek Vilém,
Prokop Karel, Havelka Jan skladník,
Kavík Jaromír, říd. učitel.

za stranu lidovou:

- 3.) Havelka Josef, Prokop Jan,
Sedlák Josef, Havelka Fr. úředník,
Kašpárek Vincenc.

Za každou stranu 5 členů.

Ve spleti událostí, běžících kolem tohoto histo-
rického roku 1945 s ohledem na hospodářství,
začalo jaro dosti pozdě, neboť ještě 28 byly sucho-
se sánice a zima pokračovala dlouho do dubna.
Léto bylo dosti příznivé, ale suché, takže okopa-
niny a otavy paschly. Sklizeň obilí a výmlat
průměrný, že si nemuseli nikdo naříkati.

Změna obecního tajemníka; Aloise Prokopa
vystřídá dne 15 října 45 Josef Bejček.

28-tý říjen byl oslaven divadelní zpěvohrou
"Janů" a 7 listopad, den výročí 28-té revoluce
s Ruskou, na počest bratrského národa, který
za naši svobodu přinesl velké oběti, uspořádala
obce projev o 7 hod. večer lausponovým přivo-
dem s hudbou, kde na školním hřišti u ryb-
níka zasadila naše mládež "Lipnu", jakožto
projev sympatií k Sovětskému svazu.

Význam tohoto dne přednesli Adolf Andrlík a
vedoucí mládeže Jos. Bejček.

Zima tohoto roku byla mírná; střídavě počasí
bylo více deštivé a největší mráz byl zazname-
nán 18° p. n. o.

Na stránce kulturní ožila naše obec tím, že byl
tu založen divadelní kroužek mladých a star-
ších herců, kteří tu sehráli několik operet.
Kdele toho ožívá se u nás dětské loutkové di-
vadlo, které řídí Fr. Blažek.

Rok 1946 :

Politická situace podle dekretu p. presidenta o fašistech a kolaborantech doznala, že v důsledku toho jsou i naši rodáci br. prof. Miloslav Klípek a MUDr. Josef Klípek zbaveni majetku (ovšem až do jejich rozsudku !)

Naroduství plesy: I ples společenský, nazvaný "babský" s výnos 12000,- Kčs pro obec. Další pak následovaly: I ples lidovecký, pro obec 10000,- Kčs

7. 3. 46, nar. Tom. Jar. Masaryka byly vzpomenušty píči učitelského sboru. O životě a díle zemřelého presidenta promluvil učitel Sedláček; spěvy a recitace vedly školní děti.

Počátkem jara 1946 začal vydávat časopis Česká Mládež svůj list, tiskem rozmnožen strojem. I počátku byl rozvášen každou sobotu, pak vycházel nepravidelně, až konečně zanikl.

Letošní suché jaro se ohlásilo předčasně a již v březnu bylo zaznamenáno 20° tepla, čímž usmřilo setbu o celý měsíc. Žel však, toto suché počasí potrvalo 10 týdnů, což ohrozilo naše luka a jetele a především oziminy.

Následkem úmrtí Jana Hebelky z č. 46, byl jeho obchod uzavřen.

Roku tohoto došlo opět k parcelaci pozemků velkostatků Rájeckého; bylo vyplaceno 46 ha = 230 měr polí a luk ve prospěch drobných zemědělců, lesních dělníků a kovozemědělců.

Rok 1947:

Pod slivem rozvoje hospodářského pracovala i naše obec sdružena se 3 politické strany klidně a rozvojně. V otázkách těchto, vláště pro obec, nebylo žádných změn, pouze nájemné z obecních polí přidrážilo na 100.- Kčs z jedné míry ročně.

Sucho, které tohoto roku panovalo, vypudilo i mnoho dobytka ze stájí a vodní kalamita (nedostatek vody) se projevila až do Vánoc, kdy voda byla povozem dovážena a prořívána za 1 kbelík 1.- Kčs.

Vzhledem k tomuto suchu byla i nálada kulturní ochablá a z větších zábat byly tu jen dožínky.

Z naší obce se i mnozí odstěhovali do pohraničí:

Fr. Kakač z č. 65, Kyjánek Josef a Pavlín Ladislav,
do Vizemberku sev. Morava, Kala Fr. z č. 38 do Lupí-
kovic u Jeseníků, Klučerek Fr. do Lechovic u Znoj-
ma, Novák Vincenc Vašíček Ant.

Štěpán Václav do Brodku.

Celkem minul rok klidně se jen v obavách o výživu dobytka.

Vyznamnějších událostí tohoto roku toliko nebylo, aby stály za zmínku.

Rok 1948 :

Začínám-li rok tento zimou, musíme přisuzat, že tato byla mírná. Největší mraz zaznamenán 14 1/2°.

Co do kultury spadá jest, že došel pro osvětovou řadu český film a v neděli dne 1 února za velké účasti občanstva promítán. Byl umístěn ve škole a říd. učitel sřídlibil, že při dobrém chodu, budeme mít film mluvící. Zatím je to film propagační.

Dne 21 února zdálo se pozorovat, že nastaly rušné dny, sředě sládní krizi se sládně a již 25 února byla jmenována sláda nová a to sláda dělnická... Hned po vyhlášení bylo oznámeno pozřhlásem, že nastoupila sláda dělnická a rolnická, která slibuje býti věrnou strážkyní pracujících lidí.

Dne 1.3.48. bylo smutno i v naši obci, neboť tohoto dne byl pohřben Dr Jan Masaryk, ministr zahraničí. Že i spletité pozřvánky se projívaly, nebylo divu, neboť zemřel náhle...

Do mírně, zato ale rušné zimě, první na poli za braňami vykročil rol. Jos. Ševčík, aby zahájil jarní práce 2. dubna.

Letosní 1 květen se nesl společným přívodem s alegorickými vozy, pračkou a traktorem tážená šacka na projekt do Sloupa, aby se potřrdila myšlénka společné práce v továrnách i na polích.

© hodě Svatoúisňím byla středem pozornosti oslava „Svátku matek“, kdy děti s přívodem s hudbou nesly srdička a na hřišti za rybníkem recitovaly básně „maminkám“; řídil uč. Sedlák.

V pondělí Svatodušní proběhly naši vesniční závody motocyklistů; bezpečnostní ochranu řídil poručík uč. Sedláček.

Dne 29 května bylo právě před volbami do Nár. shromáždění a sobota před naší slavností „Božího Těla“; každý večer byl promítán film „X Věso-
kolský slét“.

Z příkazu okresní školní rady provedl říd. uč. Slavík agitáční proslov nejprve k volbám a pak tichou jen vzpomínku k nar. presidenta Dr. E. Beneše.

30. května konaly se volby a právě ráno přišel dlouho očekávaný déšť ...

Vzhledem k tomu, že u nás se koná slavnost Božího Těla, postarali se obecní představitelé, že se volilo hned po 6 hod. ráno; to proto, aby se lidé mohli po 10 hod. sčastniti přívodu k oltářům.

Loněvadž celé dopoledne přišlo, přívod odpadl a slavnost se odvíjela v kostele. (Podotýkáme, že stalo se tak před 12-eti lety.)

Jak to už vždycky bývá, není o volbách zába-
va povolena, ale obec naše dostala od okr. úřadu jakési „voláctví povolení“ a tak zábava, jako o
pouti byla odvíjena v obou hostincích, kde
naše, jakož i okolní mládež přišla na své,
že se mohla náležitě vytančit ...

Oproti poslednímu volbám r. 1938, byly tento-
krát jen 2 listky; listěná kandidátka „Ná-
rodní fronty“ a listek bílý s velkým X ne-
boli prázdňový.

Volby proběhly klidně. Byly sice demokratické, svobodné, ale mohlo se volit sčítaně.

Kdo šel za plentru, považoval se, že volil lístek bílý, nebo nic. - Avšak i tato Tomuška byla klamná! Nebo podle prohlášení p. presidenta a jiných slávních činitelů, měl jít každý za plentru, čímž by se bylo předešlo nějakým nepřekýmáným poznámkám...

Do strany politické je zde zatím jen strana Komunistická s plně činností.

Strana Lidová pohliží na tento stav negativně a tím se také po 8 únoru 1948 odmlčela, resp. byla rozpuštěna.

Nadějná jednota Orla Čsl zanechala povněl, evičení a příprav na stanovený Slet Orla pro rok 1949. v Praze.

29 srpna byla odstěhovaná obecní kancelář ze soukromé místnosti č. 88 a přeložena do protinatimní dřevěné ke škole.

V souvislosti s tímto postavením, byla opravena část ulice za školou.

Postavení této místnosti, jakož i úprava ulice bylo provedeno pomocí brigád, t. j. házárna, na čímž má největší podíl strana komunistická u nás.

3 září skončil náš druhý prezident I. E. Beněš, 8 září státní pohřeb v Praze a 10 září rodinný pohřeb v Sepimově Ustí v Čechách u Tabora.

Ačkoliv se pohřbu státního presidenta, jakožto hlavy celé republiky bývá smutek 6 týdnů, tancevalo se u nás již 3-tího dne.

Dne 12 páří dožínky a předání obecního rozhlasu do veřejných služeb; proslov u této příležitosti učinil předseda okresního Národního výboru z Borskovic.

Hospodářské poměry probíhaly ve značném 2-letky a již v červnu t. r. přede jmenem byl stanoven kontingent (dodávka obilí).

Komise, sžhledem k ukázkce dobrých žni provedla odhad podle stavu osení na poli u některých hospodářů: 18 q chlebovin a měkkého obilí 20 q z 1 ha (5 mir) a to, při nejlepší obdělání půdy.

Dodávky všech zemědělských produktů byly po celý týden předmětem místního rozhlasu. Při čemž i někteří polníci byli voláni do obecní kanceláře a sžhelikým způsobem vysoký kontingent byl vymáhán.

Že lid u nás byl postřpčen nebylo divu, neboť museli kryti vykrm hovězího a seřpového dobytka, poněvadž už 2 roky trvající sucha půci a okopaninám neprosřpelo.

Lidé se snažili seč mohli, aby co nejvíce ošvedli, aby svou samozásobitelskou kvotu náležitě kryli, takže měli i ječmen, což sžhledem k dobrým žnim bylo považováno za nepřekrný zjev...

17 října byla konána společná „slavnost“ nazvaná „Klasičský den“ u skladiště: plib hasičů a 10 let Mnichova mluvil říd. uč. Slavík.

Zemědělci pak přednesli tuto nemilou vzpomínku
seršemi a odbojem se spěry jako dokument, že
chceme být samostatným státem!

Nedostatek bytí se projevil, když byly k nám t. p.
dovozeny dřevěné „baráky“, které dobře nahradí
dočasnou krizi stavební. (Viz obecni kancelář,
holičskou dílnu, Fr. Šamalík a Adolf Dobrášek.)

Dne 7. 11. na schůzi všech zemědělců, krajský
ref. z Brna (Koupy) uznal a tím také likvi-
doval vysoký kontingent naší obce a konsta-
toval, že kraj náš je původně braunborářský
a proto také nesplnitelný. (u obilí).

Následkem suchých let 1947-48 jeví se mnohem
nižší stav dobytka a již mnozí kovo zemědělci
nemohou krávy držeti.